

LOIMITTAISINKO ISSIKKANI?

TEKSTI: SAARA NIEMI, KUVAT: LAURA NYSTRÖM, EMMA LÖNNQVIST

Islanninhevonen ei loimia tarvitse – vai tarvitseeko?

Millainen loimi sopii pitkäkarvaiselle turrikalle? Entä kesällä, kun talviturkki on vaihtunut silkiseen karvaan?

Kylmäverirotna islanninhevonen kasvattaa talveksi säänkestävän, pitkän, karkean karvan ja alusvillan, joka eristää ja lämmittää. Lumi ei sula hevosen selkään, ja pitkän sadekauden jälkeen ulkohevo- senkin karvanjuuri saattaa olla kuiva, kun kosteus ei pääse iholle asti. Keväällä karva vaihtuu ohueksi ja kiiltäväksi.

Moni issikka asuu ulkona pihattotar- hassa, ja tallihevosetkin ulkoilevat usein koko päivän. Laki määrää ulkona asuvalle hevoselle sääsuojan tuulta ja sadetta vastaan. Kylmäpihatto riittää, jos rotu- ja yksilölliset ominaisuudet sallivat hevo- sen elävän ulkona.

Fysiikan lait pätevät islanninhevo- seenkin. Kylmässä kuluu tavallista enem- män energiaa, eikä märkä karva lämmitä. Kuivatus vaatii kosteutta imevää mate- riaalia, lämpöä ja riittävän tuuletuksen, jotta kosteus pääsee haihtumaan ja vir- taamaan muualle.

Lämpöä sisältäpäin

Lämpökameratutkimukset ovat osoitta- neet, että paksukarvaiset ponit menettä- vät pakkasella lämpöä huomattavasti vä-

hemmän kuin lämminveriset serkkunsa. Islanninhevonen selviääkin Suomen tal- ven viimasta ja tuiskusta ilman loimen lisälämpöä. Yleensä omistajaa palelee enemmän kuin hevosta, ja hän tulee pu- keneeksi eläintä varmuuden vuoksi.

Hevonen säästää lämpöä kuin linnut, jotka pörhistävät höyheniään pakka- sessa. Pörheidien karvojen väliin jäävä ilma pitää lämmön iholla. Siitä kertoo sulamaton lumikerros hevosen selässä: lämpöä ei karkaa, koska lumi ei muutu vedeksi.

Paleleva hevonen tarvitsee loimen, mutta vääränlainen loimitus painaa kar- van lyttyyn ja pilaa hevosen oman läm- möneristyksen.

Hyvä talviloimi on lämmin, kevyt ja tuulenpitävä, toisin sanoen paksu mutta mahdollisimman kevyt toppaloimi. Yksi kunnan loimi lämmittää paremmin kuin monta ohutta. Parhaiten hevonen lämpe- nee kuitenkin lisäruokinnalla eli heinä- määrää nostamalla, sillä paksusuolessa hajoava karkearehu lämmittää jopa loimia paremmin.

Loimitettua hevosta kannattaa tun- nustella kankaan alta: jos kylki tuntuu

miellyttävän lämpimältä, loimi riittää. Hevonen on loimitettu turhaan tai liian paksusti, jos se tuntuu kuumalta tai alkaa kostua kainaloista, lavoilta, ryntäistä tai jalkojen sisäpinoilta. Jos taas kylki tun- tuu käteen kylmältä, eristys ei riitä: loimi on liian ohut tai liian painavana pilannut karvan eristyskyvyn.

Maalaisjärki auttaa arvioimaan, mil- loin islanninhevonen todella tarvitsee loimen. Yliloimitaminen tuntuu hevoses- ta kurjalta: loimi painaa, hiostaa ja häirit- see liikkumista. Loimen pitääkin olla sopi- vankokoinen ja -mallinen, jotta se ei roiku tai hankaa. Tallinpitäjä kiittää ehjistä ja toimivista soljista ja pikalukoista, joiden ansiosta loimi on nopea pukea ja riisua.

Hikinen turrikka tarvitsee loimen

Kun hevonen hikoilee, kosteus nousee karvaan sen juuresta. Talviturkki kastuu läpimäräksi eikä eristä lämpöä. Hikisenä talvikarvainen issikkakin tarvitsee loimen. Märkä karva päästää lämmön hujauksessa lävitseen, jolloin liikunnasta lämmenneet lihaksat jäähtyvät liian nopeasti.

Oikeanlainen loimi lämmittää ulkoapäin. Heinän pureskeleminen ja sen sulavien kuitujen hajoaminen paksusuolessa tuot- tavat lämpöä vastaavasti sisältäpäin.

Paras kuivatuskonsti on lainattu ih- misten kerrospukeutumisesta: alle kerros, joka siirtää kosteuden seuraavaan kankaa- seen, ja päälle sateelta ja viimalta suojaava kerros. Näin suojattuna hiki- nenkin islanninhevonen kuivuu ulkona. Kaula pitää suojata, koska hevonen menettää sen alu- eelta merkittävästi lämpöä.

Parhaita kuivatusmateriaaleja ovat hevosta vasten fleece ja kosteutta imevä villa, kun taas päällimmäisinä toimivat hengittävät markiisi- ja ulkoloimika- kaat, jotka päästävät alempien kerrosten kosteuden lävitseen. Jos hikinen issikka kuivuu ulkona, loimikerroksia kannat- taan pukea monta, jotta hevonen pysyy lämpimänä.

Hengittäviin ulkoloimiin kannattaa si- joittaa, jotta kosteus pääsee haihtumaan. Hevosta vasten käytettävät loimet on syytä pestä usein, jotta kankaan kudokset ei mene tukkoon. Huuhteluaine voi pilata tekni- set kankaat, joten sitä ei kannata käyttää loimien pesuun.

Talissa kuivattamisellakin on etu- sa. Ulkohevonen saa levähtää karsinassa ilman paksua kerrospukeutumista. Hevo- selle riittää tallin lämpötilan mukaan yksi

tai kaksi imukykyistä ja kosteutta siirtävää loimea; tuulelta suojaavaa kerrosta se ei tarvitse.

Talli-ilmassa riittää haasteita kuivat- tajalle. Viileässä tilassa kosteus jää talli- ilmaan, varsinkin jos talli tuuletuu huonosti. Karva ei kuivu, kun ilmankosteus on jo valmiiksi korkea. Aamulla kosteasta tallista saattaakin löytyä märkien loimien alta märkä hevonen.

Ulkona ilmavirta tuulettaa ja haih- duttaa kosteuden. Hyvin puettu hevonen voi kuivua jopa nopeammin kuin tallissa. Karva kuivuu erityisen nopeasti, jos alin loimi vaihdetaan noin tunnin kuivattelun jälkeen.

Kesällä kiusaavat ötökät ja alkukesän kylmät sateet

Kesällä islanninhevonen vapautuu pai- navista ja märistä loimista. Jotkut tosin joutuvat vaihtamaan ne ihottumaloomien. Hyönteisille allerginen hevonen tarvitsee ehdottomasti suojaapukunsa, mutta valit- tavan moni tervekin hevonen saa kaavun varmuuden vuoksi – jopa muutkin kuin islanninhevoset.

Ehjä, puhdas ja istuva loimi on hevoselle mukava ja turvallinen. Ihminen arvostaa helppoja kiinnityksiä pikalukkoineen.